

GERÇEK VE HAYAL ÜRÜNÜ İFADELER

Duyu organlarımızla (görme, işitme, koklama, tat alma, dokunma) algıladığımız, gerçekleşmesi mümkün olayların anlatıldığı ifadelere gerçek ifadeler denir. Hepimizin başına gelebilecek günlük hayatta karşılaşılabileceğimiz olayları ya da durumları ifade eden cümlelere "**gerçeği ifade eden cümleler**" denir. Gerçeği ifade eden cümlelerde olağanüstü olaylar ya da varlıklardan bahsedilmez.

Örnek: Hafta sonu bahçemizi sulamaya gittik.

AÇIKLAMA: Hafta sonu bahçeyi sulamaya gitmeleri günlük hayatta karşılaşılabilecek bir durumdur ve olağanüstü bir olaydan bahsetmemiştir.

Beş duyu organımızla algılayamadığımız gerçekleşmesi mümkün olmayan ifadelere **hayal ürünü ifadeler** denir. Gerçekte olmayan, gerçekleşmesi mümkün olmayan olayları ya da durumları ifade ettiğimiz, hayal edilen zihinde tasarlanan cümlelere "**hayal ürünü ifadeler**" denir.

Örnek: Fil Necati uçarak dürümcü dükkânına gitti.

AÇIKLAMA: Fil Necati'nin uçma özelliği yoktur. Hiçbir fil uçamaz gerçekte böyle bir şey yoktur ve gerçekleşmesi mümkün değildir. Fil Necati'nin uçması hayal ürünüdür.

Görsellerin altındaki cümleleri okuyarak hayal ürünü olan cümleleri sarıya, gerçek ifade eden cümleleri maviye boyayınız.

Arı Maya ve arkadaşları ile ders çalışacağız.

Nasrettin Hoca fıkralarıyla hem güldürür hem de düşündürür.

Keloğlan sihirli tasından çıkardığı altınlarla zengin oldu.

Rafadan Tayfa Göbeklitepe filmi 27 Aralıkta sinemada izledim.

Kukuli ile yapamadığım çarpma işlemi problemlerini çözdük.

Elif düzenli ders çalışıp kitap okuyarak sınıfını geçti.

Aşağıdaki tabloda verilen cümleleri okuduktan sonra cümlenin gerçek ve hayal ürünü ifadelerine uygun olacak şekilde tabloda işaretleyiniz.

CÜMLE	Gerçek	Hayal Ürünü
Parktaki çocuklar saklambaç oynuyordu.		
Sabah doğan Güneş bana gülümsüyordu.		
Terli terli soğuk su içince hastalanabiliriz.		
Küçük karınca o kadar susamış ki bir kova su içti.		
Rüzgar insanlara kızdıkça daha sert esmeye başladı.		
Havaların ısınmasıyla herkes denize gitmeye başladı.		
Ormanlar kralı aslan artık emekli olduğunu açıkladı.		
Ödevlerini düzenli yapan öğrenciler başarıya ulaşır.		
Bisikletime atlayıp uçarak parka gideceğim.		
Sağlıklı bir insan dengeli ve düzenli beslenir.		
Ağaç kesilen her dalı için hüngür hüngür ağlıyordu.		
Ulaşım araçları içerisinde vapur denizyolu taşıtıdır.		
Çöle öyle kar yağmış ki yollar kapanmıştı.		
Okullar öğrencilerden uzak kaldığı için çok üzülmüştü.		
Türkiye'nin başkenti Ankara'dır.		
Göldeki kurbağalar müzik yarışmasına hazırlanıyorlar.		

Aşağıda verilen görsellere uygun olacak şekilde 1.cümlede gerçek ifade, 2.cümlede hayal ürünü ifade olacak şekilde cümleler yazınız.

1.cümle →

2.cümle →

İskender TAŞ

1.cümle →

2.cümle →

GERÇEK, ABARTI VE HAYAL ÜRÜNÜ İFADELER

Aşağıdaki cümleler hangi sözcüklerle devam ederse abartı, gerçek ya da hayal ürünü olur? Örneği inceleyerek, karşısına yazınız.

Bizim köyde

kışın çok kar yağar. (gerçek)

milyonlarca insan yaşar. (abartı)

Gökyüzünden altın yağar. (hayal)

Mahallenin kedisi

farelerden korkardı. (.....)

fareleri uçarak yakalardı. (.....)

farelere korku salardı. (.....)

İlkbaharın gelmesiyle

yapraklar dans ediyordu. (.....)

ağaçlar çiçek açtı. (.....)

yeşillik beni büyüledi. (.....)

Akşam yemeğinde

iki kasa ekmek yedim. (.....)

iki kase çorba içtim. (.....)

yemekler birbirleriyle konuşuyordu (.....)

Minik serçe

daldan dala konuyordu. (.....)

yoldan geçenlere selam verdi. (.....)

bir sürahi su içti. (.....)

GERÇEK, ABARTI VE HAYAL ÜRÜNÜ İFADELER

Aşağıdaki cümleleri okuyunuz. Cümlelerin belirttiği anlama uygun olan kutucuğu işaretleyiniz.

CÜMLELER	Gerçek	Hayal	Abartı
Çocuk, ormandaki fili kucaklayarak evine götürdü.			
Sonbahar mevsiminde ağaçlar yapraklarını döker.			
Günde iki bardak süt içiyorum.			
Çam ağacı bütün dallarıyla kuşu koruyordu.			
Efe gökyüzündeki yıldızları izledi.			
Elif gökyüzündeki yıldızlara dokundu.			
Olgunlaşan meyveler ağaçtan düştü.			
Sabaha kadar uçan halı ile gezdik.			
Susayınca akşam bir damacana su içtim.			
Minik kuzu, kurdu kovalıyordu.			
Güneş parktaki çocuklara gülümsedi.			
Sert esen rüzgar ağacın dallarını salladı.			
Ali okuldan evlerine uçarak gitti.			
Bir oturuşta iki tencere yemek yerim.			
Okuyup doktor olarak hayalimi gerçekleştirdim.			
Karınca önüne çıkan fili ezdi geçti.			
Hafta sonu dünyalar kadar ödev yaptım.			
Bir yılda dört mevsim vardır.			
Yaptığım uçurtma gökyüzünde uçuyordu.			